

DAMUNT AMUNT

REVISTA D'INFORMACIÓ LOCAL

SANT JOAN-DESEMBRE 1.996- NÚM. 67

NTRA. SRA.
DE RUANDA

D A M U N T D A M U N T

Revista d'informació local
SANT JOAN (MALLORCA)

Desembre 1.996- Núm. 67

Depòsit legal PM-673-9991

Domicili: Major, 68
07240- SANT JOAN (MALLORCA)

Director:

Miquel Florit Huguet

Redacció:

Guillem Morlà Adrover

Col.laboradors:

Gabriel Company Gayà
Catalina Jaume Ginard
Joan Jaume Nigorra
Bàrbara Matas Sastre
Guillem Morlà Adrover

Imprimeix:

APOSTOL Y CIVILIZADORS

PETRA (MALLORCA)

C O N T I N G U T

NOTÍCIES LOCALS pàg. 3,4,5,6,7, 8,
9,10,11,12,13,14, 23 i 24.

POEMES I GLOSES; pàg. 14,15,16, 17,
i 24.

COL.LABORACIONS

Pàg. 18,19,20, 21 i 22.

NOTA: Els escrits publicats sols ex-
pressen l'opinió dels seus autors.
La revista no s'identifica necessa-
riament amb el seu contingut.

**GABRIEL GALMÉS;
UN NOVEL·LISTA
"QUASI"
SANTJOANER**

A finals del passat mes de novembre fou presentada al públic la novel·la "El rei de la selva", que acaba de publicar l'escriptor manacorí Gabriel Galmés Truyols, fill del metge D. Montserrat Galmés Donya Margalida Truyols (de Son Gual).

La novel·la "no és només un retrat costumista de la societat de Manacor o Mallorca, sinó de la societat general d'aquest final de segle".

Aquesta és la tercera novel·la de Gabriel Galmés, que col·labora habitualment en la premsa diària i ara fa quatre anys publicar la novel·la "La vida perdurable".

L'humor i l'ironia són claus que sols saben manejar els bons escriptors.

**L'ASSOCIACIÓ BONA
GENT, VA CELEBRAR
A SANT JOAN LA
X TROBADA ANUAL**

Durant el passat mes de novembre, devers mil persones se reuniren en el santuari de Consolació, per prendre part en la X Trobada Anual de l'Associació de la tercera edat "Bona Gent".

Després de la torrada i una vegada ben berenats, mols dels reunits assistiren a l'Eucaristia que se celebrà en el mateix Santuari.

**L'aportació de Mallorca
per a un món més just**

fons mallorquí de solidaritat i cooperació

C/. General Riera, 67, 2n
07010 Palma de Mallorca
Telèfon i fax 29.70.53

**EL SANT JOAN,
TRAJECTÒRIA DEL
MES DE NOVEMBRE**

El C.E. Sant Joan, aconseguí el 3 de novembre la seva primera victòria en el seu camp, començant així un bon mes de novembre que després ha anat mancabant en dues derrotes. Els resultats del mes han estat:

dia 3.- Sant Joan 3 Son Ferrer 1

dia 17.- Pto.Pollença 4 Sant Joan 2

dia 24.- Sant Joan 0 Valldemossa 2

El diumenga dia 10 no hi hagué Competició de II Regional.

En aquesta primera victòria en el camp de Son Juny, el Sant Joan presentà l'alineació següent: Bauzà, Ferriol, Nino, Crespí, Roig, Jaume Mas, Ernest, Fullana, Guiem Mas, Nigorra i Kiko. Foren substituïts Ernest, Fullana, Nigorra i Kiko i entraren Pocoví, Garcies, Barceló i Miralles. Els gols min. 10 Fullana, 1-0, min.45 Guiem Mas, 2-0, min.70 Miralles, 3-0 i min. 73 Magriño, 3-1.

En el partit contra el Pto. Pollença, quant faltaven uns vint minuts per acabar el partit el resultat era favorable al Sant Joan per 0-2, llavor en un penalti el Pto. Pollença aconseguia el 1-2 i acabar guanyant per un 4-2 en un partit en que tots els gols es marcaren en el segon temps.

En el darrer partit el Sant Joan no va sebre aprofitar unes bones ocasions en la primera part i quan el marcador era d'empat a zero. Llavors en la segona part els de Valldemossa s'endugueren els punts.

Així al final de novembre el Sant Joan es troba al lloc 11, amb 3 partits guanyats, quatre empats i quatre derrotes, 16 gols a favor i 17 en contra i amb 13 punts.

Joan Jaume Nigorra

ARMONIUM " P I P E R "

en perfecte estat, se ven.

Preu raonable. Tél. 52 61 19

XEREMIERES DE SANT JOAN

El grup de Xeremiers de Sant Joan inauguraren, fent les dues primeres sonades, l'acta que el passat dia 17 de novembre tingué lloc a la plaça de Sa Pobla, en el transcurs de la Segona Trobada de Xeremiers de Mallorca.

L'actuació fou enregistrada en directa sota l'enginyeria de Antoni Caimari i amb l'estudi mòbil de la Fundació ACA (Àrea Creació Acústica).

Cal destacar la participació d'una vintena de colles, quasi la totalitat de les existents a Mallorca, amb la participació d'uns 60 sonadors. Dels 60, només mitja dotzena, podríem classificar com a "Xeremiers Vells". Són els que en certa manera enllacen amb l'època de principis de segle, i nos transmeten la tradició xeremiera de Mallorca.

Les dues peces que enregistraren els nostres Xeremiers foren: "Pasdoble Curt" i "Per Ballar d'aferrat". Les dues obres són originals del nostre compositor Joan Morey, que a la vegada és gran estudiós i coneixedor dels instruments de la colla de xeremies.

No podem oblidar la perfecció i qualitat dels instruments actuals, que xeremiers i fobiolers tenen al seu abast. Possiblement han arribat a un del més alts graus dins el camp de l'afinació i sonoritat. Això també ho devem al exquisit sentit musical i la destresa, en que partin d'una bona selecció de fusta, les mans hàbils de Joan Morey han sabut transformar la matèria en nobles instruments.

Segurament les generacions futures de músics hauran d'agrair el haver trobat uns bons instruments i el fet mateix d'interessar-se per la música de les xeremies, als coneixements, recopilacions, ensenyança, publicacions i moltes hores de feina i estudi,

que un santjoaner, ha dedicat de forma desinteressada a l'art de la música, als fobiols i les xeremies.

JOAN JAUME, NOTÍCIA

Aquests dies de novembre ha estat notícia el nostre col·laborador Joan Jaume, per la seva presentació de l'exposició "40 Anys d'Activitats" de la Penya Motorista, que ha estat molt visitada i comentada pel que fa d'història santjoanera. Amb aquesta exposició es mostra la gran tasca realitzada per aquesta Entitat que tal volta sigui la primera en molts d'indrets que pot festejar els 40 anys d'activitat.

També Joan Jaume ha estat entrevistat al Canal 4 que ha emès unes imatges de l'exposició al mateix temps de l'entrevista. L'intervenció del nostre amic ha estat relacionada en la història de la Penya que amb un to serè i animat va donar a conèixer el desenvolupament de la Penya i foren molts els que gaudiren de la bona audició.

EXPOSICIÓ 40 ANYS D'ACTIVITATS

El passat diumenge, 10 de novembre, la Penya Motorista va inaugurar la exposició "40 Anys d'Activitats".

Va fer la presentació el President Joan Jaume que donà una visió del que han estat aquests 49 anys de història santjoanera reflexats en gairebé uns quaranta panells plens de retalls de premsa, fotografies i cartells, amb tota mena d'activitats i presentat per ordre cronològic any darrera any.

El President que ha viscut ben de prop tota l'evolució de l'Entitat, recordam que fou el tresorer en la primera Directiva del 56, des de 1973, en que va morir el President fundador Miquel Fiol, la ve presidint, es va referir a aquesta història que comença amb una iniciativa de Miquel Fiol Nigorra, propietari del Bar Fiol, entusiasmat amb el desig de donar ambient al poble creant festes i divertint als joves que tenien les seves motocicletes en gimkamas i llavors junts amb excursions recórrer tots els racons de Mallorca, tota vegada que a l'any 56 era bastant desconeguda, per una manca de medis de locomoció ja que en aquells anys la motocicleta era el vehicle més a l'abast de molts.

Llavors anar desgranant diferents activitats i curiositats com el fet de que en 1963-64-65 aprofitassin les avantatges del vol "charter" per visitar Eivissa, Menorca i les Falles de València en un sol dia, experiència que les agències de viatge continuaren. En 1959 es fan les primeres matances, també aquest any es beneeix l'estàtua de Sant Cristòfol dins la seva festa, aquestes dues activitats s'han mantingudes tots els anys. En 1966, amb motiu del 10 Aniversari de la Penya regala a Consolació el 3er. Misteri i es crea el "Festival del motor", que donar lloc a l'anys següent a la "Festa del Butifarró". En 1971 es celebra el 1er. Trial al camp de futbol, més avant serà al Revellar. També aquest any es visita Santiago amb motiu del "Año Santo Jacobeo" i el Bisbe d'aquella Diòcesis els rep amb peregrinació. En 1995 assisteixen a l'audiència del papa Pau VI al Vaticà. En 1981 comença la llarga llista de celebracions esportives sense deixar de banda el Trial. Així s'inaugura el Circuit Es Revellar i després el de Binifarda. Ens els anys 64-65-66 la Penya arribà a organitzar una dotzena de proves entre Trial, moto Cros i Festival del Motor i no tan sols a Sant Joan si no també a altres indrets com a Artà, Pòrtol, Santa Margalida i Ses Salines. A l'entretant també segueixen els grans viatges com a Paris, Holanda, etc.

En 1991 es publica el llibre "35 Any d'Activitats" i en 1993 altra volta s'organitza la peregrinació a Santiago amb motiu del l'any Sant.

Un altra capítol important són les vinyetes i anècdotes d'un personatge popular "En Calafat" que va fer famós el Diari "Balears" creat pel pintor Pere Sureda com també els comentaris del mateix diari "Tertulias en la Plaza Mayor" de Gabriel Fuster "Gafim" apareguts en els anys 60 i a principis del 70 on hi reflectiren amb to humorístic les activitats de la Penya donant-la a conèixer a tot arreu. El personatge "Calafat" fou reproduït en una falla que realitzà com altres falles Miquel Gayà Rotger a principis dels 70 junt amb altres socis de la Entitat i que foren cremades a la Festa del Butifarró.

Això és molt resumit una mostra d'aquesta 3a Exposició de la Penya que ja l'organitzar en 1966 i 1981. Hi moltes altres curiositats com el vestir d'aquells anys i com d'aquelles motocicletes Iso, Lube, Montesa, Vespa, Colomet etc. hem passat a les grans motos com Honda, Yamaha, Harlem, Kawasaki etc.

Ha estat una exposició molt encertada que ha agradat a la gent ja que en les fotografies hi ha persones que al llarg de 10 anys ens han deixat i altres que llavors eren nins i avui ja són pares.

El President acabar anunciant els actes de la Diada del 40 aniversari i la visita al Casino Palladium per els dies 1 i 7 de desembre i en to animat convidar a tots a la propera exposició del 50 aniversari, tota vegada que com digué sols i manquen 10 anys.

Des de aquí la nostra enhorabona a la Penya Motorista que ja l'any 1981 fou distingida per la "Real Federación Motociclista Española" amb la Placa de plata al Mérito Motociclista.

Joan Jaume Nigorra

LA DIADA DEL 40 ANIVERSARI DE LA PENYA MOTORISTA SANT JOAN FOU UNA FESTA EXTRAORDINARIA

La Penya Motorista Sant Joan, va celebrar el dia 1 de desembre la seva Diada del 40 Aniversari, amb uns actes extraordinaris i participats.

MISSA.-Començaren els actes amb una Missa, que va oficià com ja es costum des de 1966, Mn. Bru Morey, Canonge. En la pregaria es va recordar entre altres al President Fiol, a Mado Puça, 1ª cuinera de la Penya i durant molts d'anys, al soci Bartomeu Galmés i als col.laboradors Pedro Amengual, industrial i Josep Mascaró, historiador. Durant l'acte religiós Honorat Moll, va interpretar L'Ave Maria de Gounod i junt en Pilar Rosselló el Panis Angélicus de Cesar Frank.

RECITAL LIRIC.-Acabada la missa, tingué lloc el Recital Líric. Va fer la presentació el President Jaume i Rafael Nadal va tenir una dedicació per Josep Mascaró que no faltava cap any a la Diada. Començar el Recital Honorat Moll amb la cançó romàntica "Damunt de tú només les flors", de F. Monpou. Pilar Rosselló interpretar la romança "en un país de fábula", de la zarzuela La Tabernera del Puerto i a continuació la dolça cançó mallorquina "Vou, verí vou". Llavors Bernat Pomar ens oferí com a primícia d'estreno la seva composició inspirada en el folklore mallorquí i la popular composició "Czardas", en una interpretació vibrant i alegre, Continué H. Moll amb "Pirineu". Per acabar Pilar i Honorat ens oferiren el duo de Francina i Aloi, de la zarzuela catalana "Cançó d'Amor i Guerra". Totes aquestes interpretacions foren acompanyades e el piano pel Mestre Rafael Nadal. Els assistents premiaren en forts aplaudiments cada una d'aquestes interpretacions que els feren vibrar d'emoció per l'exquisesa de les obres i la feliç interpretació. Fou con digué la gent un acte musical extraordinari dins la celebració dels 40 Anys. Tots els interprets reberen un obsequi com a record de l'acte que tingué el suport de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport

EXPOSICIO.- Després els assistents visitaren l'Exposició 40 Anys d'activitats, a on es mostren any per any les diferents activitats realitzades. Durant la diada foren molts el que gaudiren d'aquesta mostra de 40 anys d'història i alabaren la tasca del montatge que coïncideix un testimoni de la molta documentació gràfica de que disposa la Penya Motorista.

DINADA MATANÇERA.- Al mig dia al local Ca'n Tronca es va servir l'acostumat dinar de matances que es ve celebrant des de 1959 i com va dir en glosa Rafel Feliu: " Si bò fou l'arròs, millor foren les pilotes". Gairebé uns trecents foren els que seguiren a la taula.

Va fer la salutació el President de la Penya. Presentar als Socis d'Honor, assistents: Mn. Bru Morey, Rafel Feliu, Miquel Caldentey, Bernat Comas i Joan Seguí. Al convidats i academics de Belles Arts: Miquel Gayá Sitjar, Mn. Bernart Juliá i Jaume Mir. Tambè hi assistir Mn. Gabriel Ferriol, que enguany fa els 25 anys d'estada a Sant Joan i Mn Mateu Gomila que fou Vicari de la Parroquia ara fa 40 anys. Tambè hi foren presents entre altres els participans en el Recital Líric. Recordar com ja ho havien fet a la missa al President Fundador i als morts durant l'any B. Galmés, P. Amengual i Josep Mascaró. I excusar la assistència del Conseller Joan Flaquer. A continuació es va fer entrega d'una placa d'agraïment a Rafael Nadal, per la seva col.laboració, al manco durant 30 Anys, perque com es recordarà en 1966 fa fer possible la presència de la Banda de Musica de Manacor, a l'acte de benedicció del 3er. Misteri de la pujada a Consolació, regal de la Penya a la Parròquia en la diada del 10 Aniversari. Des de llavors, no ha faltat cap any a la Diada, acompanyat sempre de prestigiosos cantants lírics de l'illa. Rafael Nadal un tant sorprès, agrair l'atenció i afirmar que ja es considerava con un santjoaner de de bó.

Acompanyat de les xeremies, el President Jaume, va presentar el primer plat d'arròs i així començar aquest dinar tan saborós, acompanyat de bon vi i xampany, que es completar amb la fruita i l'ensaimada calenta, el cafè i el licor. Així, tothom va gaudir de les delícies d'un bon dinar de matances. A l'entretant acabaven de dinar la Penya va fer entrega a tots els assistents d'un record de la Diada. Un plat de ceràmica mallorquina, amb el nom de la Penya i la data 40 Aniversari, 1956 - 1996.

Començar llavors la sobretaula i la Pimen local va fer entrega d'una placa a la Peña, en la que la felicitava en el seu 40 Aniversari. A continuació Joan Jaume lletgi les seves gloses adequades a la Diada. Els parlaments començaren amb l'escultor Jaume Mir, amic entrenyable de Josep Mascaró, que com un acte d'homenatge al amic li dedicar unes paraules, així la Peña rendia un tribut d'admiració envers de la gran persona que fou Josep Mascaró. A continuació intervingué Rafael Feliu, en to amigable i emotiu, el seguí Mn. Mateu Gomila que va fer memòria dels seus anys a Sant Joan i tancar aquestes intervencions Mn Bru, amb el seu to vibrant i plè d'astimació envers de la nostre vila.

Com cada any li tocar el torn a la subasta d'embotits a càrrec del primer vocal de al Peña Guillem Bou. Enguany s'hi afegiren a la subasta un canalobre i una làmpara de Ferros Seguí com també un obsequi de Bodegues Ferrer de Binissalem. Acte seguit foren sortejats colques llengonisses i butifarrons. En un d'aquest paquet hi afegiren una panereta de productes de perfumeria "Mediterráneo" que obsequià el Restaurant C'an Tronca per tal d'unirse així a la celebració dels 40 anys, al mateix temps que coincidia en el fet de que enguany es compleixen 25 anys de les primeres matances al local Ca'n Tronca, aleshores resenment construit.

El President agrair l'assistència i recordar la visita al Casino Paladium per el dia 7 de desembre com a cloenda d'aquest 40 Aniversari. Com també que en l'excursió, que tindrà lloc la setmana de després de Pascua, es visitarà els Pirineus Aragonesos. Acabà aquesta Diada en les felicitacions i els molts d'anys. Ja per acabar actuà el Grup Carrutxa, donant pas a el ball de les matances. Molts d'anys

Una altre noticia agradable dins el mon de les motocicletes i comentada a la Diada ;fou el fet de que enguany el pilot mallorqui Pep Del Barrio aconseguir el passat dia 24 de novembre el Campionat d'Espanya Moto Cross 1996 en la cilindrada de 250 cc. Pep del Barrio es conegut a Sant Joan tota vegada que en 1990 fou Campió d'Espanya en juvenils, essent pilot de la Peña Motorista, com també per les moltes curses en les que ha participat. Joan Jaume

FRANCESC ROGER FLORIT, JUTGE

DE PAU SUBSTITUT

FRANCESC ROTGER FLORIT, fou elegit Jutge de Pau substitut.

En el ple de l'Ajuntament celebrat el dia 3 de desembre entre altres coses es va aprovar la designació, de Francesc Rotger Florit, com a Jutge de Pau substitut. Com es podrà recordar en les eleccions de Jutge de Pau, de principis d'any, es va anomenar a Joan Bauzá Nígorra, pero va quedar sense designa el substitut, cosa que ara a instancies de l'Audiencia Judicial ha estat cubert aquest càrrec.

S'establiren unes bases per accedir a encarregat de la Biblioteca Municipal y foren concedides las subvencions següents: 40.000 ptas a l'escoleta de Ca Ses Monges, per les seves obres d'acondicionament. Al Centre Escolar dues ajudes de 15.000 ptas. cada una, destinades a la Coral adulta i a actes culturals del Centre.

En el capitol de precs i preguntes UM. presentar una moció encaminada a insistir al Govern Central que els Serveis aeroportuaris siguen prets trasferits a la Comunitat Balear.

Una altre proposta de UM. fou la de reafirmar com Himne de Mallorca "La Balanguera". Pasat a votacions es registraren tres vots a favor UM i PSM i sis extensions, el PP. Llavors el PSM aixecar la polèmica damunt una entrevista del diari Balears, en la que el batle deia que amb el pacte de Progres del CIM, no havia tengut ajudes, dons el projecte del Circuit Pedestre no havia estat acceptat. Francesc Nicolau referí al batle les ajudes rebudes en obres i millores per part del CIM. El batle es defensar diguent que a lo que es referia era a ajudes per el esport..

EXCURSIÓ DE LA TERCERA EDAT A SALOU

El dia primer de novembre 36 socis de l'Associació de la Tercera Edat de Sant Joan, patrocinat per l'INSERSO i organitzat per Viatges Barceló, sortiren de l'Aeroport de Palma en vol a Barcelona, per dirigir-mos en autocar a Salou. A Barcelona ens esperava un agent de Món Social que instal·là als "turistes" santjoaners a un bon autocar que ens traslladà a l'Hotel Balvedere de la ciutat de Salou. Amb el mateix autocar viatjaren 8 pensionistes de l'INSERSO de Campos, que havien obtingut els passatges i places que havien sobrat dels sol·licitats per la nostra Agrupació.

Quan arribarem a l'hotel, després de deixar les maletes en el vestíbul, s'ens servir un bon sopar i més tard fórem distribuïts cadascú a la seva habitació. L'hotel era de 3 estrelles i de nova construcció.

Al segon dia, el guia que teníem assignat, ens va reunir a tost i ens va proporcionar el programa d'excursions i

els preus de dites excursions i així cada qual va poder triar la que més l'interessava.

Les excursions més sobreixents foren: Andorra, Montserrat, Barcelona capital (El Molino, la Sagrada Família, etc.), Poblet (Monestir), Reus, Tarragona, Museu de la Cera, Aquàrium, on podíem veure els taurons (tiburons) que ens passaven per damunt els nostres caps.

Els vespres teníem ball i altres atraccions o es podia quedar davant la televisió.

El menjar, en un self-service molt abundant i variat i els dematins el berenar també molt ric i variat.

Per acabar podem dir, després d'haver escoltat l'opinió dels excursionistes que tothom ha quedat satisfet per les rebudes i desitjam poder repetir aquest viatge-vacances, el proper any.

Miquel Bonet Sastre.

NECROLÒGIQUES

FRANCISCA AINA OLIVER OLIVER (d'Els Caldarers), va morir el passat dia 10 de novembre a l'edat de 90 anys.

Fille de l'amo Antoni Oliver dels Caldarers, havia viscut juntament amb la seva germana Bàrbara, durant molts d'anys a la casa número 98 del carrer Major, casa coneguda per Can Morei o posada d'Els Caldarers. Pel seu caracter bondados i sempre atent, les dues germanes han estat apreciades de tuthom.

Descansi en pau la difunta i rebin el nostre condol la seva germana Bàrbara, els seus germans

Miquel i Antoni i altre família.

0 0 0

TOMAS GABRIEL FONT (des Carrer Nou), va morir el dia 5 de desembre a l'edat de 86 anys.

Em Tomàs del carrer Nou era un home molt popular, bon coneixedor del nostre passat immediat i també de la medicina natural o casolana, fets que havien contribuït a la seva popularitat.

Descansi en pau el difunt i rebin el nostre condol les seves germanes Aina i Miquela i l'altre família.

RECUPERACIÓ D'OFICIS I COSTUMS POPULARS

Els actes celebrats a Montuïri amb motiu de Fira de sa Perdiu, celebrada el passat dia 1 de desembre, es destacar l'expedició de Treballs realitzats per els artesans pertanyents a 33 associacions de Gent Major de Mallorca.

Entre els treballs exposats hi havia brodats, punt mallorquí, cordar cadires, botelles, construcció de canyissos, filoses, etc.

Sant Joan ha participat presentant les filoses constituïdes per Mestre Joan Mates (Es Ferrer Peremates), que tan d'èxit han tingut.

L'UNIÓ DE PAGESOS I EL CIM CONVIDEN A MENJAR ELS PRODUCTES NOSTRES

Baix el lema "Consumeix productes de la nostra terra" Unió de Pagesos i el Consell Insular de Mallorca presentaren a finals del passat mes de novembre una campanya destinada a fomentar el consum de productes agro-pecuaris a les properes Festes de Nadal i Cap d'Any.

El santjoaner Joan Sastre (Marió) Secretari General de l'Unió de Pagesos, digué en l'acta de presentació que els productes del camp mallorquí són productes frescos.

Maria Antonia Munar presidenta del Cim, s'ha sumat a la campanya i comentà que "tots els mallorquins haurien de ses cons conscients que el nostres productes són els millors".

Ajuntament de Sant Joan

(MALLORCA)

CONTRACTACIÓ DEL SERVEI DE BIBLIOTECA.

En virtut d'acord Plenari del dia d'ahir, és convoca concurs entre veïns del Municipi per contractar el servei municipal de Biblioteca pública "Pare Rafel Ginard" i d'atenció als consultors de l'Arxiu municipal.

El termini de presentació d'instàncies i documentació acaba el 30 d'aquest mes de desembre.

Els interessats poden informar-se es la Secretaria Municipal.

Sant Joan, 4-12-96

EL BATLE

Sgt: Gabriel Mora Mas

COMERCIAL
Toni Gallego

C/. Juan Ramón Jiménez, 6
Tel./Fax 55 07 38 • Tel. Part. 55 00 17

07500 - MANACOR

RESULTATS DE L'ORDI I EL TRITICAL CULTIVATS EM PLA EXPERIMENTAL A SANT JOAN L'ANY 1.996

Les noves varietats d'ordi que es cultiven actualment donen uns resultats espectaculars si se comparen als quils que se collien per quarterada ara fa 30 o 40 anys.

En quant al TRITICAL, un cereal "nou", producte d'un creuement de blat i centè, destinat a la alimentació animal, que se cultiva en secà i reguiu, la producció en quils és també "espectacular".

Les taules que publicam, senyalen els resultats obtinguts en distints camps d'experimentació controlats per la Conselleria d'Agricultura.

RESULTATS OBTINGUTS A LES FINQUES COL-LABORADORES DE MALLORCA (PRODUCCIÓ ESTIMADA EN KG/HA)

ORDI 1996

VARIETATS	SANT JOAN	VILLAFRANC	MARIA	LLORET	MITJANA
BARAKA	4353	3669	5254	4932	4552
BERANGERE	4867	4159	4640	4853	4630
ERMITA	4152	5029	4693	4796	4668
GARBO	5121	4491	5561	5215	5097
MAGDA	3984	3943	4269	4502	4175
PATTY	3668	4080	3951	3937	3909
STEFFI	3391	3904	4089	3891	3819
WELLAM	4107	4022	4216	4333	4170

ANÀLISI ESTADÍSTIC

VARIETAT	ORDE DE MITJANES	SIGNIFICACIÓ AL 95 %
GARBO	5097	A
ERMITA	4668	AB
BERANGERE	4630	ABC
BARAKA	4552	BC
MAGDA	4175	CD
WELLAM	4170	CD
PATTY	3909	D
STEFFI	3819	D

La mínima diferència significativa al 95 % és = 477 Kg/Ha

Les varietats Garbo, Ermita i Berengere són les més productives i presenten diferències significatives respecte a les varietats Patty i Steffi

TRITICAL 1996

VARIETATS	MONTUÏRI 1	MONTUÏRI 2	SANT JOAN	MARIA	MITJANA
SENATRIT	6875	6950	6892	6034	6688
TORPEDO	5258	5887	5314	4667	5282
TRITANO	5200	5272	5219	4759	5113
TRUJILLO	4708	4681	5302	5000	4923
TUPI	4975	5355	5872	4747	5237

**UNITAT BÀSICA DE SALUT
DE SANT JOAN
CITA PRÈVIA**

A partir del pròxim dia 26 de novembre coincidint amb l'obertura del Centre de Salut de Vilafranca, Insalud amplia els serveis a la Unitat Bàsica de Sant Joan i posa en marxa el sistema de Cita Prèvia gràcies al qual pot demanar hora i evitar així esperes.

Per obtenir cita pel mateix dia pot telefonar de les 8 hores fins a l'hora d'inici de la consulta.

Per obtenir cita pels dies següents pot telefonar de les 8 a les 11 hores.

HORARIS DE CONSULTA DE SANT JOAN

Dr. Domingo Fernandez: Dm, Dx, Dj i Dv: 8 a 11'30
Dilluns: 16 a 18,30 h.

Pediatre: Dr. José Palomero a Vilafranca:
Dl, Dx, Dj i Dv: 11,30 a 13,30 h.
Dimarts: 16 a 18,30 h.

Infermera: Antonia Garau
Extraccions: Dijous: 8 a 8,30 h.
Consulta: Dilluns: 8 a 10,30 i de 15 a 19 h.
Dimarts: 10 a 11,30 h.
Dimecres: 12 a 13,30 h.
Dijous: 9 a 11 hores
Divendres: 8 a 9,30 h.
Consulta de Tarde a Vilafranca: Dilluns de 15 a 19 h.

Comare: Dª Regina Sastre a Vilafranca:
Consulta: Dimarts i Dijous: 12 a 14 h.
Dimecres: 9 a 14 h.
Educació maternal: Dimarts i Dijous: 10 a 12 h.

URGÈNCIES: P.A.C. de Vilafranca
Durant les 24 hores: 061

PER NO ESPERAR DEMANI CITA. TELÈFON 52 63 11

ASSOCIACIÓ DE PERSONES MAJORS

L'Associació de Persones Majors de Sant Joan ha enviat als seus associats la següent felicitació:

*Nadal torna altre vegada
cada llar sigui un Portal
cada cor sigui una estrella
com l'estrella de Nadal*

Feliç Any 1997

També ha enviat una nota avisant que les quotes corresponents a l'any 1997 estan, ja, dipositades a Ca Ses Monges.

Se demana als socis que retirin la quota abans del dia 21 de desembre i seran obsequiats amb una participació de Loteria de Nadal d'enguany.

MOLTS D'ANYS! FELIÇ ANIVERSARI!

MES DE DESEMBRE

- 1.- Joan Nicolau Mayol (Rumbet-Manacor), dia 6 de desembre
- 2.- Rafel Ginard Font (de ca na Sèbia), dia 7 de desembre
- 3.- Catalina Gayà Bauzà (de ca'n Fideuer) dia 8 de desembre
- 4.- Joan Carles Costa Bauzà, dia 9 de desembre
- 5.- Mateu Gayà Company (Fideuer), dia 11 de desembre
- 6.- Mª Francisca Gomis Dalmau (de ca'n Parric), dia 19 de desembre
- 7.- Bàrbara Mª Font Morey (de cas carter), dia 20 de desembre
- 8.- Margalida Vidal Alzamora (de Son Baró), dia 30 de desembre

AVIS ALS NOSTRES SUBSCRIPTORS

Tots aquells subscriptors que els manqui algun número de la revista, per no haver-lo rebut, extraviat o fet malbé podeu demanar-lo a aquesta redacció, i vos serà entregat.

Tots el qui vulguin enquadrernar la collecció (12 exemplars) de l'any 1-996 o d'anys anteriors, indicau-ho i se vos informarà del preu de l'enquadrernació.

CENTRE COMARCAL DE SALUT

A finals del passat mes de novembre entrà en servei el Centre Comarcal de Salut ubicat a Vilafranca, que agafa els pobles de Petra, Ariany, Porreres, Montuïri i Sant Joan, amb uns 14.000 habitants dins la zona.

Aquest Centre de Salut te tot un equip de professionals que treballen junts, amb uns horaris de consulta més amplis, oferint medicina de capslera amb 8 metges, 1 Pediatra, Infermeria (7 infermeres), 1 comare, 3 administratius i 1 zelador, oferint altres serveis com es la tramitació de la Tergeta Sanitària Individual.

DEDICAT AL EQUIP SANITARI

*Déu del cel protegesqui
nostre equip sanitari
per mostrar-se tan atent
amable i servicient
i també tan humanitari.*

*Un metge extraordinari
una excel·lent enfermera
magnífica apotecari
i un practicant de primera.*

*Cadascú amb els seu serveis
treballa com correspon
amables i carinyosos
i això és bàlsam per tothom.*

*Déu les doni llarga vida
salut i prosperitat
i la recompensa complida
pel gran bé que han aportat
encara no he dit prou
que amb els seus sers estimats
tingin venturós Any Nou.
Molts d'anys!*

Catalina Jaume de Calicant

ACCIDENT DE TRANSIT

El passat dia 6 de desembre Dia de la Constitució, un cotxe del qual el conductor n'era un jove de Montuïri, va copejar dos cotxes aparcats a les proximitats del pup Diàlegs i ferí lleugerament a Maria Sorell Monroig, fugint seguidament, essent encalçat per joves santjoaners.

El causant de la malifeta, agafà a gran velocitat la carretera de Vilafranca i quan va arribar al pont del Molí d'Aigo, arrancà la barana de la part dreta i el cotxe, se suposa, va "volar" per damunt el torrent, quedant encallat dins la finca confrontant..

L'actuació temeraria d'aquest jove montuïrer, posà en perill l'integritat física de terceres persones i la seva propia. Sortosament el Dia de la Constitució no fou un dia tràgic a Sant Joan.

CONVOCATÒRIA DE LA FAMÍLIA SALOM (FALET)

"Som un grup de descendents d'una mateixa família, que estam interessats en realitzar l'arbre genealògic del llinatge SALOM i del mal-nom FALET.

Amb aquesta nota, demanam a tots els que ens puguin ajudar, ens enviïn les seves dates familiars o arbre genealògic si el tenen fet. Per tal cosa vos podeu dirigir a: Bernadí Salom Torres C/. Joan Burgues Zaforteza, nº 2 (07005) Palma, o al Fax 526333, o als telèfons 275689 i 427516.

Estam interessats en fer una trobada d'aquesta gran família, per la qual cosa vos pregam que ens envieu les dades el més prest possible.

Gràcies"

HIMNE A MALLORCA

Cal d'una tela marinera
nostres ressavis varen fer
brodada amb algues i esponera
salobre i flors d'ametller
tot junt la dolça senyera
airosa de pau i de bé.

Ara tal volta no ets tranquil·la
i en greu renou te sacze el vent
ja no ets la vella que primfila
tens envellit el pensament
ara que el temps així s'estila
quasi és angúnia i cansament.

Aquelles ombres de l'avior
s'han esfumades dins l'oblit
on l'esperança i l'amor
es tot recança amb poc delit
degenerada la llavor
buida de força i d'esperit.

Un fort bes terra estimada
de ver t'estim de tot cor
mirar-te amb dolça ullada
sempre he vist que ets dolç tresor
falaguera i encertada
i lo bo sempre viu, mai mor.

Mallorca oh! bella roqueta
amb falda, volant i gipó,
ets de colors moreneta
amb sol, muntanyes, verdor,
alba, terra i llovereta
amb cabells d'or de antigor.

Bàrbara Mates i Sastre

Amb les roses vos vull dir
padrineta jove meva
que molts d'anys! pugueu complir
oblidats els anys d'enrera
i els que queden per venir
vos haureu de divertir
que tanmateix passar pena
de res vos podrà servir.

Amb molt de "carinyo",
Bàrbara Oliver Mates

Des de Irlanda del Nord on resideix
Bàrbara Oliver Mates (Perruquera) envià
a la seva padrina jove Bàrbara Mates
(Cartera) aquests bells versos.

*DEDICAT AL FILL PRIMOGÈNIT DE JOAN
MORATINOS JAUME I NEUS BORDOY SERRA*

Aquest novell hereu
farà el nom pel seu padrí
l'anomenaran des d'ara
Arnau en bon mallorquí.

Guardau-lo-mos Sant Antoni
que pugi robust i sà
i que amb les altres dues nétes
els vegem créixer i medrar
i que el seu Àngel de la Guarda
mai els deixi de la mà.

Dues nines i un nin
mos sentim de meravella
més no podem desitjar
que els guiï la bona estrella
i els guardi de travelar.

*Catalina Jaume de Calicant**DEDICAT A N'EL DIRECTOR LOCAL DE LA
BANCA MARCH I LA SEVA SENYORA;
PARES D'UNA PRECIOSA COLLETA DE
BESSONS, NIN I NINA.*

Sant Antoni beneesqui
els fruïts dels vostres amors
protegesqui vostres vides
i les dels vostres successors.

Aquests tres fills que teniu
tresors de la vostra vida
siguin la vostra alegria
i també dels seu padrins
i els guiï per bons camins
el temps de la vostra vida.

Com rossinyol d'alegria
al arbre dels pensaments
seran aquests innocents
per voltros de nit i dia.

Que ses ànsies i anhels
que de petits vos daran
se convertesquin en goig
es temps que sobrevindran.

Catalina Jaume de Calicant

DIADA DEL 40 ANIVERSARI DE LA PENYA MOTORISTA SANT JOAN

1 de desembre de 1996

Festa alegre i de germanor,
que tots els anys la celebrem;
40 anys, es diada festosa i gran
ens dóna goig i satisfacció.

Nesquèrem l'any de la televisió
i amb els anys s'ha modernitzat
també nosaltres hem avançat
com es veu a l'exposició.

La festa ha tingut personalitats
del món de la cultura i l'esport
tots han deixat grat record
al llarg d'aquests 40 anys d'activitats.

Enguany hem de fer memòria
d'en Fiol i altres socis fundadors
i de tots els bons col.laboradors
d'aquests 40 anys d'història.

Ens mou avui el record i l'emoció
per Tomeu Galmés, ell fou de la directiva
per Pedro Amengual que de la festa gaudia
i pel gran amic Josep Mascaró.

La diada d'Aniversari s'ha consolidat
com una tradició matancera
com una trobada ben sincera
per a refermar la bona amistat.

No hi manca l'alegria festosa
any darrera any anam caminant
i a Ca'n Tronca segueixen cuinant
la dinada matancera i saborosa.

Al porc ha ficat el ganivet
com un entès i bon carnisser
sempre ha estat el mantancer
el soci fundador Miquel Nuviet.

Alegria, bulla i diversió,
molts d'anys tots ho poguem celebrar
i amb gaubança poguem arribar
als 50 anys de commemoració.

Molts d'anys.

Joan Jaume.

MESCLADISSA DE
CANÇONS

És un bon negoci un forn
però la vida és pesada
i just per surar sa llocada
he passat el meu sojorn
mirant en el meu entorn
me conform qualche vegada
i per passar bé sa vetllada
m'en vaig a colgar dejorn.

Res tenc a dir dels doblers
no critic l'economia
sempre donen alegria
i són bons per fer mals-papers
emperò és ben per demés
sense ells faràs poca via
fins es qui en té molts somnia
i somnia en tenir-ne més.

És perquè no n'he sabut
que ara no tenc cap dobler
perquè no n'he sabut fer
i sempre he fet el que he pogut
i és que *permi* m'han fotut
fins els qui em volien bé
i per acabar de fer es mè
no me sobra sa salut.

Una dona a un germà
tracta amb molta de prudènci'
però no té paciènci'
amb so qui la va adorar
quant havia mester ajudar
amb ella tingué clemènci'
i ara no té indulgènci'
per saber-lo perdonar.

Quan se perd sa connexió
entre s'homo i sa dona
no heu d'esperar cosa bona
s'ha acabat s'estimació
i se fa ben coneixedor
que aquella música no sona
i ni és d'allò i sa d'allona
no saben arreglar-ho.

Maldament me senti llest
ja vaig perdent facultats
ja faig molts de desbarats
i molts de pics perd es quest

per poca cosa protest
i ja tenc els amics cansats
i en certes activitats
llavor pix fora de test.

Deixau-me considerar
i no presum de valent
davant Déu omnipotent
jo vos puc assegurar
qui no té res que menjar
no li fa falta cap dent
ja sé que és un *xiste* dolent
però m'heu de perdonar.

Com més crua és sa persona
més li costa es perdonar
i més li costa acceptar
que un *pellós* faci una broma
i llavors quasi s'eslloma
quan es batlle veu passar
o saluda a un capellà
fent capades que aborriona.

Que tinguem un Bon Nadal
i llavors Feliç Any Nou
que mos augmentin es sou
i poguem viure tal qual,
que jo pugui estar cabal
i no se mogui renou
això és lo que a tots mos cou
i Déu mos lliber de tot mal.

Gabriel Company
(Forner Boveta)

AGRAÏMENT

No som molt bon cristià
però tenc bons pensaments
i certs *aconteixements*
m'ajuden a cavil·lar
que l'amic Guillem Morlà
és homo de sentiments
els seus escrits excel·lents
així m'ho han fet pensar,
si sabíem estimar
no seríem tant dolents
i tots els meus agraïments
humilment vull expressar.

Gabriel Company
(Forner Boveta)

NO TOTS ELS NINS SÓN IGUALS

A la Casa de Cultura, pels qui volgueren anar-hi, es va fer un col·loqui o conferència sobre "els nins de la guerra".

Començaren l'acte projectant un video en blanc i negre, on no feren falta les paraules per entendre el que es veia: eren uns nins amb ulls tristos, on la guerra els havia deixat com a penyora l'empremta del sofriment, i com herència l'orfandat i l'asil.

A vegades he pensat que la naturalesa es val de l'infantesa perquè aprenguem a estimar l'humanitat. Les persones majors no sempre donam una imatge que es pugui estimar. Els nins són l'alegria de la casa. Uns ulls espavilats, plens de vida, de llum, una cara rosada i rodoneta, un acudit, una besada, unes paraules tendres, unes mans petitetes, uns mots enginyosos plens d'ingenuïtat o d'innocència... Qui, davant aquesta imatge, no ha sentit

alguna vegada ganes de menjar-se a besades un infant?.

Així són els nins que la majoria coneixem, però no tots són iguals. Mallorca es un punt molt petit damunt el mapa del món. Sant Joan imaginau com deu ser. I quasi segur que molts només coneixen alguns nins del nostre poble. Com veis la nostra coneixença és molt petita.

Aquests més també s'ha celebrat el dia dels "drets del nin". Quan es celebra un dia així es per recordar-nos que ens em oblidat d'alguna cosa, ens hem oblidat dels nins i del que necessiten. També tenen els seus drets, o el que és el mateix, tenim unes obligacions envers d'ells. No hi posam massa esment a vegades, senzillament ens limitam a alimentar-los i vestir-los, amb això ja n'hi ha prou, tenim coses més importants per fer. L'enviam a l'escola perquè l'ensenyin i li donin bona educació.

Vos contaré una història. Fa temps que va passar lluny d'aquí. Per desgracia encara succeeix el mateix a molts d'indrets.

- " Ahir vespre, estant sol a casa, vaig sentir com tocaven a les portes de la casa del veïnat, era la casa on vivia el capellà del poble. M'havia comanat que si el cercaven diguéis que no hi era, que no tornaria fins l'on demà.

Vaig sortir per fer la comanda i em vaig topar amb dos homes. Un d'ells plorava i l'altra em digué que cercaven el capellà perquè la seva filla s'estava morint i volien que li ajudàs a tenir una bona mort.

Quan les vaig dir que el capellà no hi era se posaren molt tristos. No sabia que fer ni que dir, després d'uns moments me vaig oferir per anar amb ells i ajudar-los si podia. Va parèixer que la meva actitud les tranquil·litzà una mica i vaig partir amb ells.

La seva casa era com les de la resta del poble. Una habitació única d'uns tres per quatre metres. Una cortina de roba feia de porta. Les parets eren de troncs i branquim, el fang tapava les escletxes i formava la paret. El trespol era de terra. La teulada era de bova coberta també per fang. De tant en tant s'havia de renovar perquè l'aigua la se'n duia.

Vaig entrar a la casa, a la part dreta, damunt unes posts i enmig de dues mantes, hi havia l'Isabel, una nina de dotze anys. Al seu costat estava la mare plorant. Com vaig poder m'hi vaig acostar, me vaig asseure devora i li vaig agafar la mà.

Un llum de petroli il·luminava la casa, poc a poc vaig anar destriant una visió molt difícil d'oblidar. A l'altra costat, un vora l'altra i damunt una manta, dormien els nou germans petits de l'Isabel. Ella era la major.

No sé quin temps en vaig quedar, va passar molt de temps. Intentava consolar la mare i me faltaven les paraules. L'Isabel bullia de febre i respirava amb dificultat. S'estava morint.

Un sentiment d'impotència i de ràbia me consumia. Sabia que no podia fer res. A aquell poble no hi havia telèfon. El metge de més prop estava a 60 quilòmetres. Tampoc hi havia cap cotxe per anar a buscar-lo, l'únic cotxe que hi havia al poble era el del capellà i en aquell moment no hi era.

A Mallorca no hi esteim acostumats a veure morir la gent sense poder fer res. Perquè es moria l'Isabel? Segurament per desnutrició, igual que degueren morir més tard la quasi totalitat dels seus germans. L'únic aliment de molts de dies era la garrovina (suc de garroves bullides). No tenien res més.

Aquella nit no podia dormir. Em vaig quedar plorant..., pensant amb les absurdes preocupacions del meus amics de Mallorca". -

En el video que vos parlava al principi, la cara d'aquells nins, m'ha fet recordar uns nins que els seus ulls no brillen, uns nins que no riuen mai i estan tristos, uns nins que no tenen joguines, uns nins sense pares, uns nins que no tenen que menjar, uns nins que dormen al carrer, uns nins que no són com els d'aquí.

L'història que vos he contada no és una història de guerra, és una història de fam i d'insolidaritat, per part nostra, amb aquella gent.

Les guerres, més de cinquanta en aquests moments, afegeixen noves perspectives a la fam. Els efectes de la guerra tenen una durada molt llarga. Comencen molt abans de que en parlin els diaris o la televisió. Les conseqüències, com algú encara recordarà, duren anys i més anys.

Guillem Morlà Adrover

LES FESTES DE NADAL

Pocs esdeveniments com les festes nadalenques, les de cap d'any i els Reis van acompanyades de tants de preparatius, tants d'esforços i tanta despesa econòmica.

Amb quina il·lusió, record, anava contant els dies del mes de desembre. Pareixia que mai no arribava el dia vint-i-quatre, el dia de les matines.

Dins l'àmbit religiós de la meva infantesa, les matines i la missa de mitja nit era el punt on començaven oficialment les festes de Nadal.

Brots de mata, branques de pi, ciprell, cireretes de betlem, un tros d'escorxa d'ametller, una soca d'un cep, pelussa, una fulla de moro seca i encorbada..., qualsevol cosa servia perquè duts per l'imaginació poguéssim adornar un petit racó de la casa. Una taula, la post de cosir, un caixó o un canyís servia de base al petit betlem, on la meva germana i jo ocupàvem llargues hores del la nostra imaginació infantil.

La nostra mare ens davallava un vella capsa de sabates que es guardava damunt el guarda-robes. Envoltats de floquí anava sortint d'ella tota aquella família que per nosaltres tenia vida: un bon-jesús que li faltava un braç, un gall amb la cresta rompuda, un mè que sempre estava ajagut perquè li mancaven les cames, un bou i una mula, un pastor ple de cicatrius produïdes per les moltes vegades que havíem aferrat els mil bocins amb que es desfeien aquelles figuretes de fang si per desgràcia et queien a terra. Jo sempre vaig conèixer aquella mitja dotzena de figuretes que cada any eren les mateixes i tornaven a la seva capsa el dilluns del reis. Aquesta família era completada per altres figures de creació pròpia; una pinya de pi, uns aglans i una llimona podien representar un bou, una guarda de porcs o la madona d'una casa de paper de diari, que, mitjançant estisores i un poc de

farina per fer l'aferrament, havíem dissenyat i construït.

De les matines, record unes llargues cançons fetes en llatí que jo no entenia. Mentre els capellans cantaven jo aprofitava per recórrer amb els meus ulls aquell grandios sòtil, tan gran i alt de l'església. Intentava comptar les bombetes dels salomons, cosa que mai vaig aconseguir. Aquells dimonis de vidrets i penjarolls reflectien amb els seu suau moviment tal quantitat de llumets que em produïa confusió. Sentia predilecció per les neules de paper que penjaven dels salomons. Com havien aconseguit aquella varietat de dibuixets i figuretes amb un paper i unes tisores? A mi mai me sortien tan bé per molt que ho intentàs. El que més record era la sibil·la, la cantava un amic meu i me sentia orgullós de la seva amistat. M'impressionava aquella feixuga espasa que duia, era de bons i de veres. Pertanyia a un militar retirat que cada any la deixava per cantar la sibil·la. A la sortida de l'església no hi podia faltar el passar a veure el betlem, aquest era un betlem de veritat i una mica diferent del meu!.

Acabada la missa anàvem cap a casa i era on començava la vertadera festa. L'esperada tassa de xocolata i un bocí de coca replegava la família devora el foc. Aquest dia no hi havia límits, podíem prendre xocolata fins que en volguéssim i anar al llit quan la són mos n'endugués. Una gran soca d'ametller cremava a la xemeneia, era el tió de nadal. No hi faltaven històries, contes, jocs de taula..., fins i tot el meu pare feia l'esforç per no dormir-se en aquesta nit. Ens ho passàvem molt bé.

La segona festa de Nadal anàvem a dinar a casa dels padrins, allà ens reuníem amb tots els concos, ties i cosins. Mentre els nins jugàvem, la gent gran passava llargues hores parlant, contat coses al voltant del foc.

No de bades, han estat considerades aquestes dates, com a festes familiars, on es solen reunir els parents. Massa sentiment produeix el que manqui algú que l'any passat hi era i enguany no hi és. Com notam la seva absència!

Si pogués resumir amb poques paraules que és el que em provoca bells records de les festes nadalenques crec que vos hauria de dir que era el viure amb família, l'escoltar dels meus pares aquelles velles històries que havien repetit mil vegades, les bromes amb els germans, les ganes de que tots ho passassin bé, l'illusió que hi aportàvem per fer el gust de tots, la comunicació, l'estar en tots i cada un dels petits detalls que fan la vida més plaent i alegre. Tots formàvem part activa de la festa, cada un a la seva mida.

Ens reuníem al voltant d'una taula, no d'un dinar o un sopar. El menjar era un menjar corrent com cada diumenge: una sopa de brou de colomí o de pollastre i un rostit on es passava per la pella la carn que havia servit per fer el brou de la sopa. Al final se menjava el meló i es treien les neules de torró i les coques de nadal que mumare havia fetes.

La festa dels reis me recorda la fantasia i la rica imaginació dels infants. El regals que els reis em portaven sempre eren els mateixos: un llapis, un quadern o material escolar i també uns calcetins o alguna peça de vestir que devia necessitar. No me duien joguines, només n'hi havia pels nins de la gent rica. Sa veritat és que mai me feren enveja. Els nins tenen prou imaginació creativa per jugar amb unes fustetes, un paper o qualsevol objecta que tinguin a mà. Els meus pares m'havien ensenyat que a casa no hi havia prou diners per comprar-les i que lo important era el jugar i no les joguines. La meva mare sempre va tenir temps per contar un conte o jugar una estoneta amb nosaltres.

Per passar-ho bé no és necessari ni la il·luminació dels carrers, ni la compra desmesurada i absurda en els grans comerços, ni la quantitat d'alcohol que es consumeix, ni les grans panxades que fetes en desmesura quasi sempre perjudiquen al cos i a la butxaca. Tampoc són necessàries les excessives joguines que regalam als nins.

La televisió no ens aporta massa ajuda si ho pensem bé. Obstaculitza el diàleg, la comunicació, i no afavoreix gens l'imaginació o la creativitat.

Pels qui tinguin l'audàcia de provar-ho, suggeresc que a agafin la televisió, la baixin dels seu pedestal privilegiat que sol ocupar dins el menjador o la sala d'estar i la facin descansar durant quinze dies dins un armari tancat amb clau o dins el traster. El que ho faci agrairà una estranya i agradable sensació. Descobrirà com s'allarguen les hores del dia, es topará amb la persona que té devora, podrà xerrar o escoltar, trobarà temps per fer coses que abans sempre es quedava amb ganes de fer-les. Fins i tot podrà emprar el cervell per pensar en lloc de mastegar i empassolar-se les idees pre-establertes i etiquetades de la publicitat.

També hi ha gent que sap organitzar a casa, amb la família, amb els amics, les festes de Nadal o de cap d'any. És una qüestió d'enginy, imaginació, participació i sensatesa.

A vegades tenim més prop del que creim la manera de passar-ho bé i divertir-nos. Dins la senzillesa i austeritat, compartint, intentant que el demés ho passin bé, aportant alegria, pau, amiat, germanor, trobarem quasi segur una nova dimensió del nostre viure, ens trobarem a gust i ho notaran el qui tinguin la sort d'acompanyar-nos.

Guillem Morlà Adrover

"CARTES" A CRISTINA

Em fa tant de goig saber que t'alegren les meves cartes que a vegades pens que hauria d'escriure més sovint. Jo estic content quan sé que tu també ho estàs. La teva alegria i la teva il·lusió són una part de la meva vida. De sobres mereixes el meu petit esforç d'escriure, esforç que sempre has agraït en desmesura. No pots imaginar lo feliç que em fa saber que algú em sent i m'escolta, o quan algú em dedica uns moments del seu amor.

A vegades es difícil trobar dins la nostra tasca de cada dia aquests petits detalls que mos donen forces, que ens fan viure intensament, que mos fan oblidar l'ingratitude del viure i fan néixer l'il·lusió i l'esperança.

Fa un moments he rebut la teva darrera carta. Des de la muntanyeta de la meva imaginació, he pujat a aquell arbre que hi ha dins el teu jardí i sense que em vesis m'hi he amagat. Estava molt prop de la teva finestra. He contemplat els teus ulls tenyits de blau, viu reflexa del mar que t'envolta. Dins ells he vist la il·lusió, les ganes de viure..., he vist com miraves lluny cercant la llibertat. Respiraves profundament l'aire fresc i net que suaument acarona la teva cara. Desitjaves tenir ales, igual que la gavina, per fer una llarga volada en recerca de nous horitzons.

Un peus feixucs, fortament ancorats dins una forma de vida que tu no has triada, impedièn enlairar-te.

Com ocell engabiàt reflexaves la tristesa de qui sent l'impotència de moure-se, sabedor dels forts lligams que el subjecten i no pot rompre.

També he vist la tendresa d'un cor enamorat on les muntanyes no fan

ombra, ni amaguen el més allà. No hi ha porta capaç d'aturar un cor que estima.

El teu cor és gran, la seva sensibilitat enamora a qui té la sort de poder estar prop d'ell. Quina filosofia més profunda inclouen les teves paraules: "Jo som feliç els moments que estim, i és per mi un infern viure sense estimar".

També me dius: "Estimar a una persona és esperar sempre d'ella, no jutjar-la mai. El jutjar és identificar-la amb el que coneixem d'ella. (Ara ja te conec..., ja sé de quin punt et calces..., ja sé per on vas o que me vols dir..., ara ja sé lo que vals...,). Quan feim això matam a la persona, l'encaixonam. Per nosaltres no creixarà més, em deixat d'estimar-la. Li hem tallat l'oportunitat de poder canviar. Estimar és esperar qualche cosa nova, sempre millor que la del dia anterior."

He après de tu i del teu viure, la delicadesa, la senzillesa, l'estar pendent dels demés, el oblidar-se d'un mateix i del seus drets, deixar el que estàs fent per escoltar, captar els sofriments dels altres, patir quan ells pateixen. Quantes coses te podria dir i que no és gens difícil trobar dins cada una de les teves cartes!. Així com l'aire es respira sense adonar-se'n el estar prop de tu desperta les ganes d'estimar i les de caminar dins aquest indret.

Una vegada més agraeisc la teva amiatat i el que em deixis estar al teu costat. Ets la flor que aroma el meu respirar. Ets el petit detall, que fa de la meva vida, més suau el caminar.

Un fort abraç.

Guillem Morlà Adrover

ELS MALNOMS DE SANT JOAN

SEGLES XIV-XX

Deixant de banda els actes oficials en que l'Estat i la Comunitat Autònoma celebraren el Dia de la Constitució, el poble de Sant Joan, visque el passat dia 6 de desembre, un acte prou important dins la història local, en la presentació del llibre "Els Malnoms de Sant Joan. Segles XIV-XX.

Els autors del llibre, prou coneguts dins l'àmbit cultural i universitari, com és Francesc Canuto conegut pels seus treballs d'investigació sobre història i toponímia que han sortit publicats damunt la revista "Mel i Sucre" amés d'altres publicacions; Josep Estelrich ànima i coordinador del Col·lectiu Terenyines, que du publicades les monografies "La Parròquia de Sant Joan (1900-1993)" i "El Pujol de Consolació de Sant Joan" a més del Catàleg de l'Arxiu Parroquial i moltes altres publicacions i col·laboracions sortides en revistes especialitzades;

Joan Font, Joan Moratinos i Mateu Sastre els tres llicenciats en Filologia Catalana i per tant verteders especialistes en el tema, també coneguts per les seves col·laboracions i treballs publicats damunt "Mel i Sucre" i altres publicacions.

Durant l'acte de presentació del llibre, les intervencions de Mateu Sastre, Francesc Canuto i Cosme Aguiló, foren seguides amb gran interès i atenció pel públic que omplia la Sala d'Actes de l'Ajuntament.

Entre els assistents a l'acte, hi havia bastants de professors de la UIB i d'Instituts i altre gent desitjosa de conèixer aquest nou llibre, que a ben segur es convertirà amb un "best seller" local, que serà llegit amb interès pels estudiosos i especialistes de fora i per la gent del poble.

CURS DE MATEIXES

Coma conseqüència del conveni subscrit entre el Consell Insular de Mallorca i la Federació de Música i Ball Mallorquí, de la que forma part Aires de Pagesia, Aquesta agrupació te previst organitzar a partir del dia 20 de desembre un curs de Mateixes, amb una durada de 32 hores.

C (CONCERT DE NADAL A L

El Concert de Nadal (Jove Intèrprets) que anualment organitza el Centre Cultural, amb la col·laboració de l'Ajuntament, està programat pel diumenge dia 22 de desembre.

PETIMAT RETORNÀ A TXETXENIA

El passat dia 29 de novembre, just un mes després de la seva arribada a Mallorca, retornaren a Txetxenia els 56 nins que han passat un mes per Mallorca, repartits en distintes localitats i famílies.

Petimat, la nina que ha conviscut amb la família Bauzà-Barceló de Sant Joan (Can Joan Caldarer), abandonà Mallorca deixant amb tristesa la seva "família adoptiva" santjoanera.

El proper mes publicarem una crònica-entrevista, ampliant les informacions i dades facilitades per la família Bauzà-Barceló.

FOC A UNA CASA DEL CARRER FRA LLUIS JAUME

A primeres hores del matí dia 3 de desembre, una gran fumassa que sortia del corral de la casa número 2 del carrer Fra Lluís Jaume, alarmà als veïnats.

El foc, que cremà el llenyer, pareix que va ser causat per unes cendres o calius mal apagats que calaren foc a la llenya.

Fou necessaria la intervenció de dos camions de bombers, del parc de Manacor i Lluçmajor, que apagaren el foc, sense que es produís cap desgràcia personal, però si un bon retgiró el que tingué aquest matrimoni entranyable que formen en Guillem Nicolau (Parrec) i na Maciana Barceló (Margoia), per causa d'aquest incendi.

ROBATORI A SON GUAL

El diari Ultima Hora del diumenge dia 8 de desembre, informava d'una onada de robatoris a possessions i cases de foravila no habitades. El citat diari citava - el robatori a la finca Son Gual de Petra, on el lladres s'endugueren tot el que de valor trobaren.

Consultat amb un familiar de Francesc Mestre, actualment conrador de les finques Son Gual i Carrutxa (de Sant Joan), ens ha confrmat que a finals de novembre o principis de desembre, un lladres entraren a Son Gual (edifici o "cases dels senyors) on hi havia valuoses peçes, principalment aram. "Feren net" ens confirmà el familiar de Francesc Mestre.

Festes nadalenques 1996

Damunt Damunt molt amunt
baix baix de pau i amor
no perdent de vista el punt
que ens ha nascut un minyó,
a Betlem radiant estrella
ha enlluernat els pastors
el cas és de meravella
portant de bo els seus amors
fred i pallisses rades
generosos van trescant

per rierols i marjades
cerquen a Jesús infant
cantant alegre tonada
i son ramats van deixant
de nit i dematinada
els instruments van sonant
atravessant les muntanyes
emblanquinades de neu
i amb pau les seves entranyes
per adorar al fill de Déu.

Bàrbara Mates Sastre

**La revista Damunt Damunt
us desitja Bones Festes i un
boníssim any nou 1.997.
Molts d'anys!**